

ความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับเงินกู้ (นอกระบบ)

เป็นหนี้นอกระบบ เจ้าหนี้เรียกดอกเบี้ยสูงเกินร้อยละ 15 ต่อปี / ลูกหนี้ต้องรู้เรื่องสัญญา

ตามกฎหมายการกู้เงินเกินกว่าสองพันบาทขึ้นไปกฎหมายให้มีหลักฐานเป็นหนังสือ และลงลายมือชื่อฝ่ายผู้ต้องรับผิดเป็นสำคัญ จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ ตาม ป.พ.พ. ม.653 ว.แรก กล่าวคือ ลายมือชื่อฝ่ายผู้ต้องรับผิด ในที่นี้ขอแนะนำฝ่ายผู้กู้ นะครับ คือต้องมีลายมือชื่อของผู้กู้ เป็นหลักฐาน เช่นนี้บางครั้งก็ได้มีการกู้โดยมิได้ มีการทำสัญญาหรือหลักฐานอะไรต่อกันศาลจะไม่รับฟ้อง บังคับให้ครับ แต่ก็มีเจ้าหนี้เงินกู้น้อยหลายราย เอาฟอร์มสัญญากู้เงินสำเร็จรูปเปล่าๆมาให้เห็นชื่อช่อกู้ ผู้ โดยไม่ได้กรอกข้อความรายละเอียดอื่นๆ และจะเอามารอกข้อความเพิ่มภายหลังเพื่อจะฟ้องคดี ซึ่งกรณีนี้ถามว่าสัญญาอย่างนี้ใช้ได้หรือไม่ ซึ่งในส่วนนี้สัญญาอาจไม่เสียไปเลยทีเดียวหากข้อความที่กรอก ภายหลังนั้นตรงกับข้อเท็จจริงทุกประการ เช่น วันที่กู้ จำนวนเงินต้น อัตราดอกเบี้ย กำหนดชำระหนี้ เป็นต้น อันนี้ก็จะใช้ฟ้องบังคับได้ครับ

มีประเด็นว่า กำหนดดอกเบี้ยกันตามกฎหมายได้กันมากน้อยเท่าไร

การกู้ ตาม ป.พ.พ. ม.653 นั้น กฎหมายกำหนดให้คิดได้ไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี ตาม ป.พ.พ. ม.654 กล่าวคือจะเป็นบุคคลทั่วไปเป็นผู้ให้กู้จะไม่รวมถึงผู้ให้กู้ที่เป็นผู้ประกอบการ เช่น ธนาคาร สถาบันการเงิน บริษัทเงินทุนต่างๆ เหล่านี้อาจคิดเกินกว่าร้อยละ 15 ได้ตามประกาศธนาคาร แห่งประเทศไทย

ประเด็นว่าหากมีบุคคลทั่วไปคิดดอกเบี้ยเกินอัตรา สัญญาผู้ยืมจะใช้บังคับได้อยู่หรือไม่ อย่างไร

กรณีนี้ สัญญาผู้ยืมก็ไม่เสียไปเลยทีเดียว กล่าวคือเสียไปเฉพาะในส่วนของดอกเบี้ย เท่านั้นที่เป็นโมฆะ ก็คือดอกเบี้ยจะเป็นโมฆะทั้งหมดเรียกตามสัญญาไม่ได้เลยสักบาท แต่เงินต้นยังคง เรียกได้อยู่ครับ ประเด็นว่าเงินที่ชำระเป็นค่าดอกเบี้ยที่เกินอัตรา ซึ่งสูงมากอาจร้อยละ 20 ต่อปี ต่อ เดือน หรือ ต่อวัน และเมื่อคำนวณแล้วจำนวนดอกเบี้ยรวมที่ชำระไปทั้งหมดมีมากกว่า จำนวนเงินต้น เสียอีก จะนำมาหักลบกับเงินต้นได้หรือไม่

ตอบว่า อาจจะนำมาหักลบไม่ได้ครับต้องมองถึงความสุจริตของผู้ยืมด้วย เพราะ ขณะที่ผู้ยืมกันส่วนใหญ่ผู้กู้ก็รู้กันอยู่แล้วว่าเจ้าหนี้เงินกู้นี้คิดดอกเบี้ยเกินอัตราดอกเบี้ยเป็นโมฆะ และก็ มักจะรู้ว่าเจ้าหนี้ไม่มีสิทธิ์ฟ้องเรียกดอกเบี้ยที่เกินอัตรานี้ ดังนั้นเท่ากับผู้กู้รู้อยู่แล้วว่าดอกเบี้ยที่ตน ชำระคืนไปนั้นไม่มีผลผูกพันตามกฎหมายให้ต้องชำระ และเมื่อชำระให้แก่เจ้าหนี้ไปก็เป็นการชำระหนี้ ตามอำเภอใจลูกหนี้จึงไม่สามารถเรียกคืนได้ ดังนั้นเท่ากับเจ้าหนี้กินฟรี และเงินต้นก็ยังอยู่

/ประเด็นว่า...

ประเด็นว่า บางงวดบางเดือนเราชำระทั้งดอกเบี้ยที่เกินนั้นด้วยและชำระเงินต้นด้วย แต่ปรากฏว่าเจ้าหนี้ก็ยังไม่หักเงินให้ก็คือกินฟรีตลอด ทั้งต้นทั้งดอกเบี้ยชำระเท่าไรไม่เคยลดลงเลย กฎหมายมิได้กำหนดวิธีแต่เฉพาะเพียงการกู้กันเท่านั้นครับ ได้กำหนดวิธีการใช้เงินคืนโดยชอบด้วย กฎหมาย ไว้ใน ป.พ.พ. ม.653 ว.2 มีให้เลือก 3 วิธี คือ

1. มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดลงลายมือชื่อผู้ให้กู้ มาแสดง
2. หรือ เอกสารแห่งการกู้ยืมนั้นได้เวนคืนแล้ว
3. หรือ ได้แทงเพิกถอนลงในเอกสารนั้นแล้ว

จะอธิบายวิธีแรกครับ หลักฐานเป็นหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดลงลายมือชื่อผู้ให้กู้ มาแสดง หมายความว่าอาจเป็นใบเสร็จรับเงินโดยระบุอ้างถึงสัญญากู้ฉบับนั้นๆ ให้มีข้อความฟังดูรู้ได้ทันทีว่าได้ชำระหนี้ จำนวน... ดอกเบี้ยจำนวน...ตามสัญญาลงวันที่ ระหว่างใครกับใคร และผู้ให้กู้ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้วเป็นต้น และลงลายมือชื่อเจ้าหนี้ไว้อันนี้สำคัญมาก

วิธีที่ 2 ง่ายมากกว่าวิธีใดๆ เอกสารแห่งการกู้ยืมนั้นได้เวนคืนแล้ว ก็คือเอาสัญญากู้ฉบับนั้นมาเก็บไว้กับเราผู้กู้ครับ แต่อย่าไปขโมยมานะครับ คือเมื่อชำระหนี้จนครบก็ขอสัญญากู้คืนครับ

วิธีที่ 3 ได้แทงเพิกถอนลงในเอกสารนั้นแล้ว อันนี้สัญญากู้เจ้าหนี้อาจจะขอเก็บไว้เองโดยไม่ให้คืนเรา แต่ให้จดบันทึกข้อความเป็นทำนองว่าได้ชำระหนี้ครบถ้วนแล้วให้ยกเลิกสัญญาฉบับนี้แล้ว หรือจะฉีกทำลายสัญญาก็ทำได้ครับหรือจะขีดฆ่าสัญญาถ้าจะเลือกวิธีนี้ให้กระทำต่อหน้าเลยครับ ป้องกันการนำมาฟ้องภายหลัง กฎหมายให้พิสูจน์การใช้เงินโดยสามวิธีนี้เป็นหลักครับและเป็นวิธีที่ดีที่สุดครับถ้าพิสูจน์ตามนี้ไม่ได้ทั้งต้นทั้งดอกเบี้ยอาจจะต้องอยู่ครบนะครับ

ที่มา <https://sites.google.com/site/tanaybo/kdhmay-kil-taw/ngein-k>
